

PFAS stand van zaken

OPSTELLER: Edith Kruger(beleidsadviseur Waterbeleid Unie van Waterschappen)

Met deze mededeling wordt u geïnformeerd over de laatste stand van zaken rondom PFAS. In de brief aan de Tweede Kamer (bijlage CWS 22-53b) wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de inzet van het Rijk en de stand van zaken van actuele ontwikkelingen rond PFAS.

Handelingskader PFAS (HK) in relatie tot de KRW

Er is geconstateerd dat het HK PFAS en de doelstellingen van de Kaderrichtlijn water (en grondwater- en drinkwaterrichtlijn) niet op elkaar aansluiten. Dit levert een probleem op wanneer de toepassingswaarden uit het handelingskader in de bodemregelgeving omgezet worden. Ook zal het een probleem opleveren als lokaal handhavingverzoeken worden ingediend alwaar het handelingskader PFAS gevolgd is. De komende periode gaat een werkgroep bestaande uit het ministerie van IenW, provincies, gemeenten, Unie/waterschappen, Rijkswaterstaat, RIVM en Deltares aan de slag met uitwerken van een aantal oplossingsrichtingen. Namens de Unie nemen deel aan de werkgroep: Andy Krijgsman en Edith Kruger en namens de waterschappen is Arjan Verhoeff (WDOD) aangehaakt.

RIVM risicogrenzen PFAS n.a.v. ESFA opinie

Het RIVM heeft advies gegeven voor het aanscherpen van de risicogrenzen voor PFAS . De aanleiding was het advies van de Europese Voedsel en Warenautoriteit in 2020 dat PFAS nog schadelijker is dan eerder gedacht. De drinkwaternorm is hierop al aangescherpt. Voor bodem en waterbodem was geen aanscherping nodig.

Mogelijk heeft het ook gevolgen voor de huidige oppervlaktewaternormen voor PFAS. De risicogrenzen worden namelijk gebruikt voor het afleiden van milieunormen voor oppervlaktewater. Het Ministerie van IenW gaat de komende tijd bepalen of aanscherping van de oppervlaktewaternorm voor PFAS noodzakelijk is. Dit kan grote gevolgen hebben voor de waterschappen. Onder andere voor vergunningen en lozingen vanuit de rwzi. Ter informatie. De huidige KRW norm voor PFOS is 0,65 ng/l. De risicogrenswaarde die het RIVM heeft afgeleid is 0,007 ng/l. Bijna een factor 100 lager.

De Unie heeft in eerdere bestuurlijke overleggen aangedrongen bij het Ministerie dat als sprake is dat oppervlaktewaternormen voor PFAS worden aangescherpt dat de bevoegde gezagen vroegtijdig betrokken worden bij eventuele impactanalyses.

Restrictiedossier PFAS

Nederland werkt samen met onder andere Duitsland, Noorwegen, Zweden, Denemarken aan een wetsvoorstel voor een Europees verbod op PFAS . Het richt zich op een verbod op de hele stofgroep om te voorkomen dat de ene PFAS wordt vervangen door de andere. De verwachting is dat dit op zijn vroegst in 2025 in gaat.

Actieprogramma PFAS

Het in 2021 gestarte actieprogramma PFAS brengt integrale handelingsperspectieven in beeld om bronnen van PFAS in de leefomgeving aan te pakken. Er wordt naar 5 verschillende branches gekeken: papierindustrie, brandblusschuim, textiel/tapijt, cosmetica en afvalwaterzuivering. Namens de Unie is Edith Kruger aangehaakt bij het actieprogramma o.a. bij de werkgroep brandblusschuim en de werkgroep afvalwaterzuivering.

Diverse mediaberichten PFAS

Nieuwe zuiveringstechniek PFAS

Recent is een onderzoek uit Amerika gepubliceerd waarin een zuiveringstechniek is gepresenteerd voor de verwijdering van PFAS. Helaas is dit geen methode die in de praktijk toepasbaar is voor het zuiveren van PFAS op de rwzi. De concentraties van PFAS op de rwzi zijn te laag voor deze methode. Perspectief is er mogelijk wel voor industrieel afvalwater op locatie bij de bedrijven zelf omdat die concentraties vele malen hoger zijn.

PFAS in moedermelk

De afgelopen periode is er veel media aandacht geweest rond PFAS in moedermelk. Onder andere in het programma Zembla. Bij een tiental moeders wonende in de omgeving van Chemours te Dordrecht is onderzoek gedaan naar PFAS in moedermelk. Er is een verhoogde concentraties PFAS aangetroffen in de moedermelk maar de resultaten staan ter discussie omdat dit niet in opdracht van de Vrij Universiteit Amsterdam (VU) is uitgevoerd zoals in de media is gemeld en ook niet volgens het protocol van de VU.

Aansprakelijkheid Chemours voor vervuiling

Vier gemeenten rondom Chemours hebben Chemours aansprakelijk gesteld voor de schade die zij hebben geleden, lijden en mogelijk in de toekomst nog zullen lijden door de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen (PFAS). De gemeenten zeggen veel kosten te hebben gemaakt en ze vinden dat Chemours, als veroorzaker, de rekening daarvoor moet betalen. Chemours is van mening dat ze niet onrechtmatig heeft gehandeld. Gemeenten zijn bezig om de schade te onderbouwen.

PFAS vervuiling Westerschelde

Naar aanleiding van PFAS vervuiling door 3M in Zwijndrecht in België heeft het RIVM onderzoek gedaan naar het eten van zelf gevangen producten uit de Westerschelde en zwemmen in de Westerschelde. Het RIVM heeft adviezen afgegeven voor het eten van o.a. vis en lamsoor.

Ook is onderzoek gedaan naar de lozing afkomstig van de rwzi Bath in relatie tot zwemmen in de Westerschelde. Er was geen aanleiding voor het afgeven van een negatief zwemadvies. WS Scheldestromen gaat het komend jaar PFAS monitoren op alle rwzi's.